

Vegaburgers alleen redden het milieu niet

Column

Frans Debets, directeur Debetsbv

De klimaatconferentie in Parijs krijgt veel aandacht. Alle wereldleiders lijken het nu wel eens te zijn: er moet dringend iets gebeuren. Maar of het ook werkelijk zal gebeuren is de vraag.

Ook Nederland doet mee met het grote belofte spel. Maar echte actie wil maar niet lukken. Een van de problemen is dat de overheid veel wil overlaten aan initiatieven vanuit de markt en de bevolking. Soms is die aanpak succesvol gebleken, denk aan de snelle opkomst van ICT of de groei van de flexibele arbeidsmarkt. De overheid volgde dat wel, maar was niet de drijvende kracht.

Op andere terreinen was een krachtige overheid juist allesbepalend. Een voorbeeld is de verkeers-

veiligheid. In 1972 vielen er 3200 verkeersdoden, elke week weer zestig mensen. Sindsdien is het aantal verkeersdeelnemers enorm gegroeid, maar het dodental zakte elk jaar een beetje. Rond de eeuwwisseling was het terug op het niveau van de jaren vijftig met twintig doden per week. En nu zijn er ongeveer tien per week te betreuren.

Op allerlei manieren heeft de overheid bijgedragen aan die afname. Er kwamen strengere regels, betere wegen, zwaardere sancties bij overtredingen et cetera. Vrijwel elke maatregel werd met gemor door de samenleving ontvangen: de verplichte autogordel, de valhelm, de dure airbags, de snelheidsbeperkingen, de hoge boetes, de APK. En toch zette de overheid door. Geluk-

kig maar. Dit is een mooi voorbeeld van wat de overheid kan bereiken.

Rond het klimaatbeleid is de overheid nog zoekende naar de juiste rol. Er zijn wel ambities en afspraken, maar geen effectieve maatregelen. Het zou zeer voor de hand liggen de maximumsnelheid op de autowegen te beperken, het recreatieve vliegverkeer af te remmen, overmatig energiegebruik te beboeten, kolencentrales te sluiten, isolatie van woningen te verplichten.

Als het allemaal klopt met wat er over het klimaat gezegd wordt moeten we ons toch zorgen maken over de veiligheid van het land. Artikel 21 van de grondwet zegt: 'De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.' Waarom is de overheid dan toch zo terughoudend?

Als een bedrijf afval op straat gooit komt de politie langs, maar als

Als een bedrijf afval op straat gooit komt de politie langs, zet een winkel in december de voorpui open, wordt er niks van gezegd

een winkel in december zijn voorpui de hele dag open zet en de warmte op straat dumpt, wordt er niks van gezegd. De winkelier weet

heus wel dat 'stoken voor de straat' het milieu belast. De wet Milieubeheer zegt: 'Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten.' In een ander wetsartikel staat dat een bedrijf alle energiebesparende maatregelen met een terugverdiendtijd van vijf jaar of minder moet nemen. Maar ook die regel wordt nauwelijks gehandhaafd.

De conferentie in Parijs leidt tot veel aandacht in de media. Opeens zijn er weer die lijstjes van hoe je effectiever het klimaat kan redden: met het eten van vegaburgers of op 30 graden wassen. Maar welwillende burgers kunnen het klimaat niet redden, er is meer nodig dan vegaburgers, daarvoor is een corrigerende en initiatiefnemende overheid nodig. Misschien iets voor het nieuwe jaar? We zullen zien.